

De C3 Rivers kerk

Geloven in Arnhem, deel 4

De veelkleurigheid van de Arnhemse geloofsgemeenschappen krijgt een bijzonder accent wanneer we op Palmzondag een bezoek brengen aan de lokale C3 kerk. De Arnhemse C3 kerk (380 leden, van wie 85 jonger dan 18 jaar) is onderdeel van een duo, C3 Rivers, met een zustervestiging in Nijmegen. Het duo maakt deel uit van de vijf C3 kerken in Nederland (de andere drie zijn in Amsterdam, Den Haag en Almere), die op hun beurt weer zijn aangesloten bij het wereldwijde netwerk van ongeveer vijfhonderd C3 kerken. Hun oorsprong ligt in

Sydney, Australië, waar hippie Phil Pringle na zijn bekering in 1980 een eerste gemeente begon om die vervolgens met veel succes uit te bouwen en te verspreiden. C3, dat staat voor *Christ, City* en *Church*, is een goed voorbeeld van de beweging van 'kerkplanting' (Engels: *church growth movement*) in de wereld van evangelische en Pinksterkerken. Met behulp van allerlei wetenschappelijke en management technieken wordt geprobeerd in korte tijd zoveel mogelijk nieuwe christelijke kerken te stichten. Op de verschillende websites van de internationale C3 kerk (*C3 Church Global*) en van de Nederlandse vestigingen komt die bedrijfsmatige benadering goed tot uitdrukking: dit is een kerk die onderdeel is van een geoliede transnationale organisatie.

Net als de andere bezoekers, worden we bij de ingang opgewacht, vriendelijk welkom geheten en – opmerkelijk voor een kerkdienst - gefotografeerd. Daarbij klinkt de waarschuwing – ongetwijfeld na het inschatten van onze leeftijd – dat de muziek hier behoorlijk hard kan zijn. Bij binnenkomst van de kerkzaal blijkt die waarschuwing niet voor niets te zijn gegeven. De aula van het Olympus College is als concertzaal, om niet te zeggen als pop podium ingericht. Vooraan zijn drie muzikanten en een zangeres aan het werk en achterin zitten minstens evenveel mensen aan de panelen voor geluid en licht. Na een kort welkom van pastor Jedidja Borkent, barst de band los in een serie Engelstalige songs van onmiskenbaar *praise* karakter. De musici worden door de techniek ruimschoots ondersteund en versterkt. De ongeveer tweehonderd bezoekers, waaronder veel jongeren, komen al direct uit hun stoelen voor handgeklap, armzwaaien en enthousiaste ondersteuning van de voortdurend herhaalde refreinen. Pastor Jedidja leidt het eerste deel van de bijeenkomst, waarin ook het avondmaal gevierd wordt en gebeden worden ingezameld en uitgesproken. Dat we op bezoek zijn in een nieuwe stijl Pinksterkerk wordt geïllustreerd door de opwekkende wijze van spreken van de liturg – voortdurend gericht op reactie en met ononderbroken ondersteuning van popmuziek en beamerteksten.

Ook tijdens de eerste collecte, voor de kerk zelf, krijgen de oren geen rust. Op het podium maakt Jedidja plaats voor haar echtgenoot Anne. Nu krijgen de muzikanten even pauze maar Anne ziet zijn rol als predikant kennelijk ook als animator. Hij doet in zijn uiterlijk en staccatotaal denken aan de cabaretier Dolf Jansen maar brengt een serieuze boodschap, aan de hand van het evangelieverhaal van de vijf broden en twee vissen. Zijn uitleg is curieus maar heeft een duidelijk doel. In het verhaal, zo legt hij de Bijbeltekst navertellend uit, kun je lezen dat wat je aan Jezus en aan God geeft vermenigvuldigd wordt én dat je er daarna ook zelf overvloedig aan overhoudt. De discipelen krijgen na afloop van de wonderbare spijziging immers elk één van de twaalf manden met overgebleven voedsel mee naar huis. Ook als je denkt dat je arm bent, mag je er daarom op rekenen dat 'wie geeft gegeven zal worden'. De exegese past in de traditie van het 'welvaartsevangelie' (Engels: *prosperity gospel*) dat bij deze stroming in de Pinksterbeweging hoort, en dient als aanloop voor de slotcollecte waartoe al voor de dienst de nodige informatie met bijbehorende machtigingsformulieren op de stoelen zijn gelegd. Pastor Anne nodigt twee gemeenteleden uit voor een korte toelichting bij twee hulpprojecten in Kenya en Moldavië en dringt er vervolgens bij iedereen op aan een gulle gave te doen. Voordat de viering weer met stevige muziek eindigt, krijgen mogelijke bekeerlingen de gelegenheid om hun hart aan Jezus te geven en met de pastor en de gemeente samen te bidden.

Er is koffie en na een kort gesprek met een bezoeker is er gelegenheid om *associate pastor* Peter Twilt nog wat vragen te stellen. We zijn vooral benieuwd naar de overtuigingen en organisatie van de C3 kerken, hun plaats in de lokale samenleving en hun samenwerking met andere kerken. De visie komt in het kort neer op 'mensen bereiken en mensen bouwen', zo horen we. Door middel van 'connect groups' – kleine huiskamersamenkomsten voor kennismaking, gebed en Bijbelstudie - wordt aan gemeenschap gewerkt. Er is jeugdwerk voor verschillende leeftijdsgroepen. Bij het 'bouwen' gaat het om gemeenteopbouw in de vorm van vorming en toerusting maar ook letterlijk om de droom van een eigen kerkgebouw waarvoor flink gespaard wordt. Lidmaatschap van een C3 kerk is bepaald niet vrijblijvend: er wordt van je verwacht dat je tien procent van je inkomen aan de kerkgemeenschap bijdraagt – een verplichting waarvan alleen bij uitzondering kan worden afgeweken. * Net als de orthodoxe overtuigingen (de internationale website geeft er een tiental) is ook de organisatie traditioneel: de pastores zijn ook de belangrijkste bestuurders, leden hebben onder het 'apostolische leiderschap' van de pastores weinig inspraak en hoewel lokale kerken over enige autonomie beschikken, lopen er strakke verbindingslijnen tussen lokale kerken en het landelijke en internationale hoofdkwartier. In Arnhem Zuid wordt met de Kruiskerk (combinatie van Christelijk en Nederlands Gereformeerd) en de stichting Present samengewerkt bij praktische 'Doe-dagen' in de wijk Malburgen. Daar is ook contact met wijkcentrum de Malburcht en met de organisatie 'City Hearts'. In oecumenische zin is de Arnhemse C3 kerk aangesloten bij 'Hart voor Arnhem'.

Kees Tinga

*Informatie over C3 Global en C3 Rivers is te vinden op de websites www.c3churchglobal.com en www.c3rivers.nl
Over het 'welvaartsevangelie' maakte VPRO Tegenlicht een uitzending op 4 maart 2013, eveneens te vinden op het internet*

** In een reactie op het concept van dit artikel maakt een andere vertegenwoordiger van C3 Rivers bezwaar tegen dit deel van de weergave van het nagesprek omdat er bij C3 formeel van lidmaatschap geen sprake is.*